

Звіт про діяльність
Комунального закладу «Музей спротиву Голодомору»
Дніпровської міської ради
за 2023 рік

Комунальний заклад «Музей спротиву Голодомору» Дніпровської міської ради (далі – Музей) працює відповідно до Статуту, прийнятого рішенням міської ради від 19.02.2020 № 40/54 (нова редакція від 21.10.2020 №72/62).

За період з **02.01.2023** по **31.12.2023** Музей відповідно до напрямків роботи та зважаючи на повномасштабне вторгнення рф в Україну провів:

1) Підготовлено, видано та презентовано 1 (одну) книгу «Меморіалізація Голодомору в Україні (кінець 1980-х – кінець 2000-х років). Спогади учасників та очевидців). Упорядник – Валентин Рибалка, начальник експозиційно-виставкового та видавничого відділу (22.11.2023).

2) 5 виставок:

- Виставка одного експонату «Щоденник російського окупанта. Погляд ворога». До річниці початку російсько-української війни. Із приватної колекції історика, волонтера Юрія Фанигіна (23.02–03.03.2023).

- Виставка одного експонату «Інший» погляд зі старого альбому» 3 історії колективізації та колгоспного будівництва (17.03–24.03.2023).

- Виставка дитячої творчості «Зерно стійкості і відновлення» до Міжнародного дня Музеїв та відзначення переможців конкурсу (18.05–25.05.2023).

- Виставка одного експонату «Голодомор – трагедія Людини» (виставка однієї картини відомого дніпровського художника Михайла Олексійовича Кублика) (14.09.2023–24.09.2024).

- Виставка одного експонату «Незавершений проєкт: модель скульптури в пам'ять жертв Голодомору Олександра Зобенка» (10.11–10.12.2023).

3) 20 безкоштовних майстер-класів:

- Майстер-клас «Новорічні прикраси із соломи–павучки» (02.01.2023).

- Творчий майстер-клас «Місто мрій» (17.01.2023).

- Творчий майстер-клас «Чарівна книга» (22.01.2023).

- Навчально-пізнавальний майстер-клас «Країни чуйних сердець» (08.02.2023).

- Майстер-клас Надії Лиштви «Даруємо тепло захисникам» (04.02.2023).

- Творчі посиденьки «Корабель майбутнього» (12.02.2023).

- Творчий майстер-клас «Городик на віконці» (24.03.2023).

- Культурно-просвітницький майстер-клас «Квітуче кохання» (05.03.2023).

- Майстер-клас на тканинних заготовках «Великодній рушничок» (12.04.2023).

- Майстер-клас Анжели Лагоди «Миколаївський розпис» (14.05.2023).
- Майстер-клас з виготовлення ляльки-мотанки (15.05.2023, 16.05.2023).
- Майстер-клас «Дружба поза часом» до Міжнародного дня друзів (09.06.2023).
- Майстер-клас «Лялька-трав'яниця» (12.06.2023).
- Майстер-клас з плетення браслетів і брелоків для воїнів ЗСУ (11.07.2023).
- Родинний майстер-клас «Розквітай зі мною» (22.08.2023).
- Майстер-клас «Чарівність осінніх барв» (07.10.2023).
- Дитячий майстер-клас «На гостини до осіннього лісу» (14.11.2023).
- Дитячий майстер-клас «Скринька добрих справ» (06.12.2023).
- Майстер-клас «Плетіння з соломи» (27.12.2023).

4) 4 реконструкції українських народних свят:

- Історична реконструкція традиційного гуляння на Стрітення (15.02.2023).
- Обрядово-розважальне дійство «Трійця. Зелені свята» (02.06.2023).
- Обрядово-розважальне дійство «Петра і Павла» (12.07.2023).
- Обрядове дійство з реконструкції українського обрядового свята – Маковея (Перший Спас) (14.08.2023).

5) 13 екскурсій по м. Дніпро для мешканців та гостей міста:

- Екскурсія «Місцями діяльності АРА в Катеринославі» (АРА – Американська Адміністрація Допомоги) (09.04.2023, 15.06.2023).
- Екскурсія «Етапи становлення нашого міста» (перша частина) (10.05.2023, 08.07.2023).
- Екскурсія «Слідами Василя Чапленка» (11.05.2023, 27.06.2023, 26.09.2023, 09.11.2023).
- Екскурсія «Мешканці Катеринослава-Дніпропетровська в умовах продовольчої політики різних режимів 1910-х–1940-х років» (25.05.2023, 13.07.2023).
- Екскурсія «Етапи становлення нашого міста» (друга частина) (07.06.2023).
- Екскурсія «З хлібом і без хліба» (05.09.2023, 12.10.2023).

6) 50 лекцій (офлайн/онлайн):

- Міні-лекція (онлайн) «Свято Водохреща» (19.01.2023);
- Лекція «Масовий штучний голод 1921–1923 років у Катеринославі» (гортаючи сторінки щоденника Анатолія Стародубова) (21.01.2023).
- Лекція «Голокост. Єврейська чи спільна трагедія?» у приміщенні бібліотеки української діаспори ім. сенатора Джона Маккейна Дніпровської центральної міської бібліотеки (28.01.2023).

- Міні-лекція (онлайн) «Свято Тимофія» (04.02.2023).
- Лекція «Голод 1921–1923 років у творах наших земляків – Валер'яна Підмогильного, Василя Чапленка, Бориса Генети» (11.02.2023).
- Лекція «Голод 1932–1933 років, як складова політики колективізації радянської влади на прикладі німецьких колоній Йозефсталь, Фішердорф, Кронсгартен, Біллерфельд, Ямбург» (17.02.2023).
- Лекція (онлайн) «Усні спогади очевидців про життя селян на Старобільщині під час НЕПу» для вчителів-слухачів Дніпровської академії неперервної освіти (02.03.2023).
- Лекція «Спогади – дорогоцінні камені пам'яті. Теорія та практика роботи зі спогадами старожилів» (онлайн-проект «Краєзнавчий календар: визначні особистості й події») (04.03.2023).
- Лекція «Голодомор – геноцид українського народу» для викладачів, співробітників, студентів Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (05.03.2023).
- Онлайн-лекція «День кислих дівок» (08.03.2023).
- Онлайн урок історії для учнів КЗО "Середня загальноосвітня школа 21" ДМР (10.03.2023).
- Лекція «Як я працював над книгою «Український Голокост 1932–1933 років: свідчення тих хто вижив /за ред. о. Ю. Мицика» (11.03.2023).
- Лекція «Перша театральна постановка про Голодомор 1932–1933 років в Україні і трагічна доля її учасників» (25.03.2023).
- Лекція «Інституціоналізація сільськогосподарської освіти на Дніпропетровщині після Голодомору» (31.03.2023).
- Лекція «Роль вищої аграрної освіти Придніпров'я у повоєнній відбудові сільського господарства та нівелюванні наслідків голоду 1946–1947 років» (20.04.2023).
- Лекція «1921 рік в українській поезії» (03.05.2023).
- Лекція «Переживши 33-й, мусиш гірше пережити...»: сторінками трагедії Олександра Зайвого «Голод» (1963)» (17.05.2023).
- Лекція-екскурс «Прядіння: секрети давнього ремесла» (01.03.2023, 22.04.2023) (в рамках фестивалю «Ніч музеїв» – 20.05.2023)
- Лекція «Буденна абсурдність тоталітаризму. Справа Михайла Вітліна» до Дня пам'яті жертв політичних репресій у Бібліотеці української діаспори української діаспори ім. Джона Маккейна (21.05.2023).
- Творча зустріч «Свято солодкої лободи»: творчий вечір Лесі Степовички» (31.05.2023).
- Лекція «Інформація про Голодомор 1932–1933 років на сторінках тогочасної української преси в Канаді» (07.06.2023).
- Лекція «Голодомор у міському просторі м. Дніпро» для слухачів Університету третього віку (15.06.2023).
- Лекція для студентів Історичного факультету ДНУ імені Олеся Гончара щодо термінології Голодомору та масових штучних голодів (19.06.2023).
- Лекція для студентів історичного факультету ДНУ ім. Олеся Гончара (19.06.2023).
- Лекція «Голод у часи нацистської окупації України» (21.06.2023).

- Лекція для співробітників Комунального закладу Дніпропетровська обласна бібліотека для молоді ім. М. Светлова (27.06.2023).
- Лекція «Розвиток вищої аграрної освіти та сільського господарства Дніпропетровщини на початку 50-х років ХХ століття – нові практики сталінської політики на селі» (30.06.2023).
- Лекція «Дніпропетровщина: «Дике поле», «Новоросія» чи етнічні українські землі? Або про міфи російської пропаганди» (04.07.2023).
- Лекція «Чи можна чинити опір? Українці голодують у нацистських таборах» (05.07.2023).
- Зустріч-спогад «На крилах боротьби за Незалежну Україну» (життя і боротьба Івана Шулика) (23.08.2023).
- Лекція «Микола Дніпренко (1930–2007) – жертва та мемуарист антиселянських репресій радянської влади» (30.08.2023).
- Лекція «Чи був катеринославський єврейський квартал? Юдейська єврейська община міста з кінця ХVІІІ до першої чверті ХХ ст.» (08.09.2023).
- Лекція «Голодомор у творчості поетів Січеславщини» (20.09.2023).
- Лекція «Німецький слід у Катеринославі-Дніпропетровську» (22.09.2023).
- Лекція «Дніпропетровський "Торгсин": віхи історії на тлі епохи Голодомору» (03.10.2023).
- Лекція-екскурс «Свято хліба» (до Всесвітнього дня хліба) (16.10.2023).
- Лекція «Минуле ще однієї національної меншини, що складала населення Катеринослава – російської громади» (24.10.2023).
- Висвітлення ролі національних меншин у розвитку нашого міста (30.10.2023).
- Лекція «Тема голоду у листуванні Дмитра Яворницького: перетини доль» (03.11.2023).
- Лекція (онлайн) за темою «Їжа, яка допомагала вижити українцям в жорстокі голодні, безхлібні роки» для місцевих краєзнавців з с. Берестянка Бучанського району Київської області та ВПО з Луганщини (07.11.2023).
- Лекція «Україна свята, нездоланна ніким і ніколи» для вчителів КЗК «Петриківська публічна бібліотека» (селище Петриківка) (21.11.2023).
- Лекція «Голодомор у міському просторі на прикладі м. Дніпро» для учасників програми Дніпровського благодійного фонду "Хесед Менахем" (23.11.2023).
- Лекція «Україна свята, незламна ніким і ніколи» для мешканців с.Топчине Магдалинівської ОТГ Дніпровського району Дніпропетровської області (24.11.2023).
- Лекція «Голодомор – геноцид українського народу» (29.11.2023).
- Лекція «Голодомор – геноцид українського народу» для студентів-першокурсників Дніпровського державного коледжу будівельно-монтажних технологій та архітектури (30.11.2023)
- Онлайн-лекція «День Андрія» (30.11.2023).
- Лекція «Голодомор – геноцид українського народу» для студентів Автотранспортного коледжу (01.12.2023).

- Лекція «Голодомор 1932-1933 років у творчості народного художника України Федора Клименка (до 6-ї річниці з дня смерті)» (09.12.2023).
- Лекція «Український Катеринослав» (14.12.2023).
- Лекція «о. Юрій Мицик і його серія книг «Український Голокост 1932–1933. Свідчення тих, хто вижив» (16.12.2023).
- Лекція-практикум «Різдвяний дідух та ритуали, пов'язані з ним» (19.12.2023).

7) 7 показів художньо-документальних стрічок:

- Перегляд фільму «Червоне намисто» з переосмисленням цінностей через сеанс арт-терапії (18.03.2023).
- Показ документального фільму «Голод-33. Дніпропетровський аспект» (2008 р.) (із зустріччю з режисером Сергієм Довгалем) (14.10.2023).
- Перегляд фільму «Червоне намисто» (17.11.2023, 20.11.2023, 21.11.2023).

8) 2 виїзні заходи:

- Виїзний пізнавально-просвітницький дитячий майстер-клас «Любов у пелюстках сонця» (29.07.2023).
- Виїзний дитячий майстер-клас «На гостини до осіннього лісу» (14.11.2023).

9) участь у 11 форумах/конференціях/семінарах/круглих столах (за тематики Голодомору/ та музейного менеджменту):

- Огляд книги «Трагедія українського села першої половини ХХ століття. Зі збірок спогадів, зібраних Вірою Аннусовою» у краєзнавчому відділі Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія (17.01.2023).
- Участь у Дванадцятому всеукраїнському методичному семінарі для освітян «Нова українська школа: навчання/знання про Голодомор та інші геноциди. Шкільна історична освіта в часи російсько-української війни», організованому Українським науково-дослідним та освітнім центром вивчення Голодомору (Holodomor Research and Education Centre) (3.05–4.05.2023).
- Презентація у Науково-технічній бібліотеці Дніпровської Політехніки літературно-художнього видання про часи важких випробувань українського селянства «Українське село першої половини ХХ ст. через призму людської пам'яті: зі збірок спогадів, зібраних Вірою Аннусовою» (12.05.2023).
- Участь у XIII обласній історико-краєзнавчій конференції "Історія Дніпровського Надпоріжжя" (27.10–28.10.2023).
- Участь у роботі регіонального науково-практичного круглого столу «Війна. Мир. Безпека», який провела кафедра Міжнародних відносин та соціально-гуманітарних дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ (10.11.2023).

- Участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Голодомор. Історія. Постпам'ять», яка проводилася онлайн на базі Одеської національної наукової бібліотеки (21.11.2023).

- Організація та проведення церемоній вшанування жертв Голодомору (покладання квітів, установа лампадок до пам'ятних знаків) (21.05.2023, 25.11.2023).

- Участь у дебатах з тематики Голодомору (змагання учнів старших класів та студентів збірної команди Національного технічного університету «Дніпровська політехніка») (28.11.2023).

- Участь у науково-практичній конференції «90-ті роковини. Історія геноциду» (28.11.2023)

- Участь у публічній дискусії «Економічний зміст та історичні уроки Голодомору» (01.12.2023).

- Участь у 41-й Міжнародній краєзнавчій конференції молодих учених «Краєзнавчі студії з глибини років і до сьогодні (до 100-річчя створення Харківської комісії краєзнавства)» (онлайн) (01.12.2023)

10) підписано 5 договорів/угод про співпрацю:

- ГО «Дніпровське товариство політичних в'язнів і репресованих» (28.03.2023).

- Придніпровська державна академія будівництва та архітектури (06.04.2023).

- Державний архів Дніпропетровської області (02.05.2023).

- КП «Науково-редакційний центр обласної редколегії по підготовці й виданню тому серії книг «Реабілітовані історією» (05.09.2023).

- ГО «Запорізьке наукове товариство ім. Я. Новицького» (05.12.2023)

11) Інтерв'ю:

- Інтерв'ю газеті «Дніпро вечірній» щодо продовольчої проблеми в СРСР (16.02.2023).

- Телеканалам «Відкритий», «Суспільне. Дніпро» та «Інтер» щодо виставки одного експонату «Щоденник російського окупанта. Погляд ворога», підготовлена до річниці повномасштабного російського вторгнення в Україну (28.02.2023).

- Телеканалу «Відкритий» та газеті «Дніпро вечірній» щодо виставки одного експонату «Інший» погляд зі старого фотоальбому» (17.03.2023).

- Газеті «Дніпро вечірній» щодо скульптури, присвяченої Голодомору 1932–1933 років (скульптора Олександра Зобенка) (11.05.2023).

- Телеканалу «Суспільне»: «Стежками письменника "Розстріляного Відродження" Василя Чапленка. Музей у Дніпрі розпочав сезон краєзнавчих екскурсій» (14.05.2023).

- ЗМІ «Радіо свобода» щодо розповідей свідків Голодомору (27.05.2023).

- ЗМІ «Радіо свобода» «Викачування хліба Москвою означало смерть». Маловідомі сторінки історії Голодомору (15.07.2023).

- Газеті «Вісті Придніпров'я» «Збереження народної пам'яті – мій внесок у зміцнення української ідентичності» (05.09.2023).

12) Підвищення кваліфікації:

- Участь у семінарі з психологічної реабілітації. Автор – Ігор Скрипніченко, куратор освітньої діяльності Psychology Support Internation, радник консула України в США, проректор Полтавської семінарії, куратор проекту "Психологічна реабілітація" БФ "Life Support Ukraine". Отримання сертифікатів «Підтримка Психічного Здоров'я» (26.07.2023).

- Навчання у Літній школі Міжнародної методлабораторії "Verba Magistri", присвяченій проблемам викладання теми Голодомору (29.07.2023–10.08.2023)

- Участь у психологічному семінарі «Моральні травми: діагностування та консультування». Спікери: Грегорі А. Янг – Капелан Федерального Бюро Розслідувань та Тімоті Дж. Фелтон – Президент Ради Асоціації офіцерів D.A.R.E. штату Айова. Отримання сертифікатів (25.10.2023).

13) Співпраця з міжнародними організаціями:

Отримання спеціалізованого обладнання для збереження музейних колекцій, придбане за підтримки польсько-американської Фундації імені Костюшка (The Kosciuszko Foundation Washington DC) та Смітсонівського інституту (Smithsonian) у США, а також за участі польської гуманітарної фундації «Фольковіско» (Fundacja Humanitarna Folkowisko).

Колектив Музею був ініціатором благодійної акції «Робимо добро разом» (збір борошняних виробів для військових).

За 2023 рік фонд Музею поповнився на 1527 одиниць.

На даний час у музейному фонді знаходиться – 3283 одиниць, з них науково-допоміжному фонді – 2098 одиниць, а в основну - 1185 одиниць.

Музеєм було підписано 5 договорів/угод про співпрацю.

Загальна кількість відвідувачів заходів Музею становить – 5623 осіб.

В. о. директора

КЗ «Музей спротиву Голодомору» ДМР Олександр СУХОМЛИН